

oktober 1967
16e jaargang

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

Administratie:

Oudegracht 152
Postbus 114
Utrecht

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.- per jaar

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

<u>HUMANISTISCH VERBOND</u>	<u>BLZ.:</u>
Conferentie pedagogen	115
Mens en Wereld	115
Donateurs en contribuanten "Socrates"	115
Secretaresse Centraal Bureau	115
Radio lezingen	115
Juristen-conferentie	115
Najaarsconferentie	115
Nieuwe brochure	
 <u>RADIO-UITZENDINGEN</u>	 116
 <u>TELEVISIE- UITZENDING</u>	 116
 <u>HUMANITAS</u>	
Kleuterdagverblijf (Dagblad Tubantia)	117
Jaarverslag 1966	117
 <u>HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN</u>	
Bejaardentehuis in Dorrestein (Amersfoort) (Het Centrum)	118
 <u>STICHTING MILITAIRE TEHUIZEN VAN HET HUMANISTISCH THUISFRONT</u>	
Seefeld (Haagsche Courant)	119
 <u>INTERNATIONAAL NIEUWS</u>	
Groot Brittannië	120
Marxistische contacten	120
Israël	120
Bihar	120/121
Ierland	121
 <u>VAN ALLE KANTEN</u>	
De humanist en het gezag (Nieuwe Rotterdamse Courant)	122/123
Op, trekt op (Propria Cures)	123
Mening (Vrij Nederland)	123/124
Essays van Huxley (Vrij Nederland)	124
Katholieke filmkeuring exit (Dagblad van Coevorden)	124/125
Nijmegen in veertien jaar ruimdenkend geworden (Nijmeegse Dagblad)	125
Bisdom Den Bosch: nieuwe overleg-organen (De Volkskrant)	125
's Zondags weer voor de radio (Het nieuwe land)	126
Lachertje in Hilversum (Het Vaderland)	126
Nog een vergissing (Dagblad van het Oosten)	126
Activiteiten van gemeenschappen (Arnhems Dagblad)	126/127
Almelo (De Tentsche Courant)	127
Amersfoort (Amersfoortsche Courant)	127/128
Geen subsidie (Het Vrije Volk)	128
Is sex overal? (Amersfoortsche Courant)	128/129
De kelder in (Haagsche Courant)	129
Nogmaals: Jezus van Nazaret (Vrij Nederland)	129

HUMANISTISCH VERBOND

Conferentie pedagogen

De Humanistische Stichting Socrates organiseerde op 21 oktober l.l. een zeer geslaagde tweede ontmoeting voor vak-pedagogen. Deze bijeenkomst werd bijgewoond door 30 deelnemers. Het onderwerp "Gezag in opvoeding" werd ingeleid door Prof.dr. L. van Gelder uit Groningen en Prof.dr. P. Smits uit Leiden.

Mens en Wereld

Een proefnummer, dat gezonden was aan een aantal niet-lezers van het 14-daags orgaan "Mens en Wereld" leverde bijna 800 nieuwe abonnees op.

Donateurs en contribuanten "Socrates"

Om het de Humanistische Stichting Socrates financieel mogelijk te maken haar werkterrein te vergroten, zal in dit najaar een actie worden ingezet om te komen tot een veel groter aantal donateurs en contribuanten.

Secretaresse Centraal Bureau

Sedert 11 september is als secretaresse van het Centraal Bureau aangesteld Mej. M. Caarels. Haar is de leiding van het secretariaat opgedragen.

Radio lezingen

Uit het grote aantal reacties is reeds thans gebleken, dat het aantal luisteraars naar de uitzendingen op zondagmorgen (9.45 - 10.00 uur) aanmerkelijk groter is dan het aantal dat luisterde toen de lezingen op maandagavond werden uitgesproken. Zoals reeds werd bericht is op 1 oktober l.l. de nieuwe zendtijd ingegaan. De radio commissie, die deze uitzendingen verzorgt, houdt zich bezig met de vraag of het karakter der uitzendingen niet moet worden herzien.

Juristen-conferentie

Deze vak-conferentie, gehouden op 23 september l.l. en georganiseerd door de Humanistische Stichting Socrates, werd bijgewoond door 34 juristen.

Najaarsconferentie

Op 12 november a.s. houdt Socrates zijn traditionele najaarsconferentie, thans met als onderwerp "Mensen begrijpen". De sprekers zijn Prof.dr. G.A. Kooij en Dr. L.J. Wichers.

Nieuwe brochure

In de reeks "Oriëntatie" verscheen nr. 1 van de derde serie die handelt over de Aziatische godsdiensten. Het eerste boekje heeft als onderwerp "De Islam". Deze boekjes zijn in het bijzonder bestemd voor jeugdige militairen, maar zijn ook zeer geschikt om als basis te dienen voor groeps-gesprek. In de loop van 1967/1968 zullen de overige 4 deeltjes verschijnen.

RADIO-UITZENDINGEN

- 5/11 zon. 9.45-10.00 uur: A.L. Constandse: "Een verwaarloosd aspect
van de Russische revolutie" (Hilv.I)
- 12/11 zon. 9.45-10.00 uur: G. Stuiveling: "Uit humanistisch oogpunt"
(Hilv.I)

TELEVISIE-UITZENDING

6/11 maandag 22.15-22.35 uur (Ned.II)

De Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk
"HUMANITAS"

Kleuterdagverblijf

In het Dagblad Tubantia van 15 september werd geschreven over de totstandkoming van een kleuterverblijf in Enschede:

"Begin volgend jaar hopen vier in Enschede samenwerkende organisaties op maatschappelijk gebied een kleuterverblijf te kunnen inrichten in het pand Marthalaan 14. Dit pand werd tot voor kort benut door het pedagogisch centrum. Het initiatief voor stichting van het kleuterverblijf is afkomstig van de afdeling Enschede van de Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas. Uit dit initiatief is samenwerking met de commissie voor maatschappelijk werk van de hervormde gemeente, de stichting katholiek sociaal caritatief centrum en de stichting maatschappelijk werk op gereformeerde grondslag tot stand gekomen. In het kleuterverblijf zullen een zestig-tal kleuters en babies op sociale indicatiem een plaats kunnen vinden. Het zijn kinderen van werkende vrouwen, die gedurende hun werktijd hun kind veilig geborgen weten in het dagverblijf. In de middagpauze hoopt men de kinderen een broodmaaltijd aan te kunnen bieden. Enschede is de eerste gemeente in Twente met een dergelijk kleuterdagverblijf. Ervaringen in andere steden hebben aangetoond, dat voor een goed functioneren van het verblijf hoge subsidies van de overheid noodzakelijk zijn. Volgende week hopen de samenwerkende organisaties op maatschappelijk gebied de statuten voor de Stichting Enschedees Kleuterdagverblijf aan een notaris te kunnen voorleggen."

Jaarverslag 1966

Verschenen is het jaarverslag over 1966, aan het voorwoord ontleen wij:

"De tijd is rijp om onze tot dusverre vaag met "schaalvergroting" gekenschetste bedoelingen met onze werkeenheden, te vervangen door wensen en plannen met een meet- en weegbare inhoud. Daar zal binnenkort een begin mee worden gemaakt en wel op het komende congres, waarop wij ons nu reeds voorbereiden. Uitbreidingsplannen zullen en kunnen niet meer los worden gezien van samenwerkingswensen en -problemen. Niet alleen bij ons, maar ook bij anderen. Daarom bestudeert nu een commissie van Humanitas tegelijkertijd de motieven voor, zowel als de aspecten en perspectieven van de samenwerking met andere instellingen.

Van invloed op de verschijningsvorm van Humanitas in de toekomst is ook dat de contouren van twee taakcomplexen in de vereniging zich duidelijker gaan aftekenen: de vrijwilligersarbeid (sociale hulpverlening) en het beroepsapparaat (maatschappelijk werk). Het zal verstandig zijn ervan uit te gaan, dat deze verduidelijking een voortgaand proces is. Het hoofdbestuur meent, ook op dit gebied, met goed overwogen plannen op de te verwachten ontwikkelingen te moeten anticiperen. Doch niet zonder een gedegen studie vooraf."

HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN

Bejaardentehuis in Dorrestein (Amersfoort)

Wij ontlenen het volgende aan Het Centrum van 4 oktober;

"Het ziet er niet naar uit, dat de stichting Humanistisch Bejaardentehuis Amersfoort vóór 1969 met de al sinds 1961 in voorbereiding zijnde bouw van een bejaardentehuis in het bestemmingsplan Dorrestein zal kunnen beginnen. Dit heeft gisteravond wethouder W. Huslage medegedeeld in antwoord op vragen van de heer W.A.M. van Bommel (AR).

Volgens de wethouder is het stichtingsbestuur te optimistisch geweest in zijn verwachtingen ten aanzien van de grondaankoop. Bovendien heeft de stichting gedacht, dat het plan zou kunnen worden uitgevoerd, zodra het bestemmingsplan Dorrestein rechtskracht heeft verkregen. Dit is nog steeds niet het geval. Overigens is uit mondelinge toezeggingen wel gebleken, dat de koninklijke goedkeuring voor 1 december van dit jaar kan worden verwacht.

Juist door het lange uitblijven van een beslissing van de kroon heeft de grondaankoop gestagneerd. Daardoor heeft de stichting voorbereidingskosten moeten maken, die normaliter in de stichtingskosten zijn inbegrepen. De stichting heeft dan ook een bankkrediet van f 100.000,- geopend. Aangezien de stichting buiten haar wil om in deze moeilijkheden is gekomen, heeft de gemeenteraad gisteravond besloten tot het verlenen van garantie voor deze lening, ook al meende de heer van Bommel, dat er voor de gemeente thans wel een groter risico aan is verbonden, mede ook door het lange uitblijven van het bestemmingsplan-goedkeuring."

. . .

STICHTING MILITAIRE TEHUIZEN VAN HET HUMANISTISCH THUISFRONT

Seefeld

De Haagsche Courant van 18 september besteedde veel aandacht aan de opening van het militair tehuis te Seefeld. Wij nemen hieronder graag het volgende over:

"In de nauwelijks 4000 Nederlandse militairen tellende legerplaats Seedorf tussen Hamburg en Bremen, staan nu vlak naast elkaar drie imposante militaire tehuizen. Een rooms-katholiek, een protestants en sinds kort een humanistisch. Landmacht-staatssecretaris Haex was zaterdagmiddag naar Duitsland gekomen om de officiële opening van dat "thuis" van het humanistisch thuisfront te verrichten.

Van 's ochtends acht tot 's avonds zes uur zitten die dienstplichtigen aan dezelfde tafel, in dezelfde ruimte en op dezelfde schietbaan, maar na het diner scheiden zich hun wegen. Want de r.k.-jongens gaan het ene, de protestantse het andere, en de humanisten het derde tehuis binnen om overal precies hetzelfde te gaan doen.

Het is die absurde situatie die de voorzitter van het humanistische thuisfront, drs. A.R. Vermeer, in zijn openingstoespraak signaleerde. "Het wordt werkelijk tijd dat wij ons gaan afvragen of een principiële scheiding als deze nog enige zin heeft en of het geen tijd wordt ons gezamenlijk voor diezelfde militair te gaan inspannen". Natuurlijk, het humanistisch thuisfront is buitengewoon gelukkig met het tot standkomen van dit vijfde humanistische tehuis, dat met hulp van het ministerie van defensie kon worden gebouwd. Pas in het najaar van 1963 startten de humanisten hun activiteiten op het gebied van de geestelijke verzorging in de krijgsmacht en nu liggen er al plannen op tafel voor nog veel meer dan 5 tehuizen.

"Deze dag zal voor u iets hebben van een overwinning" zei de heer Haex in zijn openingswoord. De staatssecretaris doelde daarmee op de vele moeilijkheden die de erkenning van het humanistisch verbond als "militair thuisfront" zijn voorafgegaan. "Het is typisch Nederlands zoals die moeilijke geboorte tot stand moest komen", meende de heer Haex en hij herinnerde aan de felle artikelen in dag- en weekbladen en de levendige discussies over het humanisme in de krijgsmacht in het parlement.

"Daar is een streep onder gezet", stelde de staatssecretaris vast.

Ook de heer Haex brak een lansje voor wat meer samenwerking onder de drie thuisfronten. "De bedoeling van zo'n tehuis is, ondanks biljarten en bridgen, een discussie tot stand te brengen tussen jonge mensen, niet het opdringen van een bepaalde mening of levensovertuiging", zei de staatssecretaris. "Primair doel moet zijn de jonge mens die militair is, terzijde te staan in zijn ontwikkeling tot zelfstandig mens".

INTERNATIONAAL NIEUWS

Groot Brittannië

De leden van de British Humanist Association, de Britse zusterorganisatie van het Humanistisch Verbond, zijn van mening dat er wat meer aan de weg getimmerd moet worden. Ze hebben dan ook vergevorderde plannen voor een "humanistische week" die in oktober gehouden zal worden onder het motto "Dit leven is alles wat wij hebben - maak het waard dat u leeft!" De British Humanist Association laat daar geen twijfel aan bestaan. Gedurende die week zullen door het gehele land heen, maar met name in Londen, vele openbare bijeenkomsten belegd worden, waarop vele bekende humanisten het woord zullen voeren. Deze week is het hoogtepunt van het eerste van een aantal jaren waarin gewerkt zal worden aan de uitbouw van de Britse humanistische beweging.

Marxistische contacten

Na de vergadering van het uitvoerend comité van de International Humanist and Ethical Union in juli j.l. bezocht Prof.dr. L. de Coninck, het Belgische lid van dat comité, Oost-Europa, waar hij gesprekken voerde met enkele marxisten. Het resultaat van deze reis was een verder aftasten der mogelijkheden van nauwer contact. Prof.dr. Van Praag, de voorzitter van de International Humanist and Ethical Union, ontmoette in september een enkele vooraanstaande marxistische humanist. Getracht zal worden volgend jaar met een groepje bijeen te komen.

Israël

De International Humanist and Ethical Union onderhoudt contact met een humanistische groep in Israël. De Israeli Humanist Movement heeft echter te kennen gegeven dat het eerst zijn bestaansrecht wil bewijzen alvorens zich aan te sluiten bij de International Humanist and Ethical Union. De Israeli Humanist Movement wil in de eerste plaats iets daadwerkelijks doen en denkt dan met name aan een schoolproject, waar Joodse en Arabische kinderen naast en met elkaar onderwijs zullen genieten. Het laat zich aanzien dat van Nederlandse zijde een gedeelte van de gelden benodigd om te kunnen starten beschikbaar gesteld zal worden.

Prof. De Coninck, die in september Israël bezocht, voerde gesprekken met de Israëliërs, zowel over aansluiting bij de International Humanist and Ethical Union als over het schoolproject.

Bihar

In de Indiase deelstaat Bihar wordt in samenwerking met de International Humanist and Ethical Union een ontwikkelingsproject uitgevoerd. De International Humanist and Ethical Union heeft een viertal Indiërs benoemd in een commissie die de leiding van het project zal bijstaan met raad en daad, met name op juridisch, financieel en agrarisch gebied.

Ir. K. d'Angremond, een lid van het Humanistisch Verbond, die in oktober een bezoek bracht aan India, nam op verzoek van de International Humanist and Ethical Union ook Bihar in zijn reisprogramma op, ten einde verslag te kunnen uitbrengen over de vorderingen van het project. De heer d'Angremond kent de wensen en noden van ontwikkelingsprojecten, daar hij zich er ook beroepshalve mee bezighoudt.

Ierland

Dat het georganiseerd humanisme nog niet overal een vanzelfsprekende zaak is, bleek onlangs weer in Dublin. De op initiatief van de International Humanist and Ethical Union belegde oprichtingsavond van de Dublin Humanist Association dreigde op het laatste moment afgelast te moeten worden, daar de gereserveerde zaal niet meer beschikbaar bleek te zijn, toen de pers vermeldde dat er een "vereniging voor ongelovigen" zou worden opgericht. Men was echter in staat een andere ruimte te vinden waar maar ternauwernood alle belangstellenden een plaatsje konden vinden. Waarschijnlijk als gevolg van de door de eigenaren van de eerste zaal ongewilde publiciteit verschenen meer dan 100 man op deze eerste avond. Deze avond was dus een groot succes, zowel voor de International Humanist and Ethical Union als voor de Dublin Humanist Association die nu een feit is.

VAN ALLE KANTEN

De humanist en het gezag

Op 23 september vond te Utrecht een juristenconferentie plaats van de Humanistische Stichting Socrates, waar twee inleiders spraken over het onderwerp: "De humanist en het gezag".

De eerste inleider was mr. G.E. Langemeijer, procureur-generaal bij de Hoge Raad en de tweede mr. A.D. Belinfante, hoogleraar in het administratief recht aan de universiteit van Amsterdam.

De Nieuwe Rotterdamse Courant van 25 september schrijft hierover onder meer:

"Wel benaderden zij het vraagstuk vanuit verschillende uitgangspunten. Mr. Langemeijer plaatste het gezagsverschijnsel in het kader van de rechtsorde en concludeerde dat iedere rechtsorde gezag als element kent en nodig heeft. Prof. Belinfante gaf een meer biologische verklaring. De mens, zo zei hij, is het slechtst toegeruste wezen dat er in de natuur bestaat en hij zou ten onder gaan, als hij geen georganiseerde gemeenschap kende waarin gezag optreedt. Een definitie van het begrip gezag gaf mr. Langemeijer. Het is een in de rechtsorde verankerde en omlinjnde bevoegdheid om uiteindelijk, zo nodig door macht te handhaven beslissingen te nemen. Als zodanig heeft het een andere betekenis dan het kan hebben in de sfeer van het gezin, waar de vader gezag uitoefent op grond van zijn persoonlijk overwicht en daaraan zijn kracht ontleent. In de rechtsorde kan men het niet zonder beslissingen stellen en in zover ook niet zonder gezag.

Maar toch zal gezag voor velen altijd iets min of meer schrijnends hebben, zo zei hij, omdat het mensen onderwerpt aan beslissingen van andere mensen, terwijl er geen afdoende waarborgen denkbaar zijn noch voor de superioriteit van deze gezagsdragers noch voor de juistheid van hun beslissingen. Dit negatieve aspect veroorzaakt een sterke spanning tussen de onvermijdelijkheid van het gezag aan de ene kant en de niet uit te sluiten feilbaarheid aan de andere kant.

Hieruit dient, aldus mr. Langemeijer, voort te vloeien dat een rechtsorde niet meer gezag behoort te verlenen dan werkelijk onmisbaar is. Als voorbeeld noemde hij de bevoegdheden van de burgemeester inzake het politiebeleid. Dat deze niet verplicht is hierover verantwoording af te leggen tegenover de gemeenteraad, heeft hem eigenlijk meer gezagsbevoegdheid gegeven dan nodig is. Vele burgemeesters leggen overigens die verantwoording wel af, maar de situatie is op het ogenblik nog zo dat de raad op dit punt van hun beleid geen motie van wantrouwen kan aannemen.

De tweede inleider op de conferentie, prof. mr. Belinfante, zag het gezag als een noodzakelijk uitvloeisel van het feit dat de mensen een georganiseerde gemeenschap nodig hebben om in leven te blijven. Daarbij moet er leiding zijn, omdat de individuen anders ongecoördineerd optreden en geen kracht kunnen ontwikkelen. Als de gemeenschap in absoluut gevaar verkeert, wordt absoluut gezag aanvaard. Zijn de dreigingen veel minder, dan is minder of andersoortig gezag noodzakelijk.

Onze huidige maatschappij, zo zei hij, is zo gecompliceerd geworden dat zij daardoor tegelijk een bedreiging voor ons inhoudt. Wij lopen gevaar aan een functionele desorganisatie ten onder te gaan en om dit te voorkomen, wordt er in onze tijd waarschijnlijk aanzienlijk veel meer gezag uitgeoefend dan bijv. in de tijd van de Zonnekoning Lodewijk XIV het geval was. In alle geleidingen van de samenleving bestaan er gezagsverhoudingen. Het is vrijwel zo dat vele mensen aan de ene kant zelf op een bepaald gebied gezag uitoefenen, maar aan de andere kant op andere terreinen evenzeer aan gezag zijn onderworpen.

Het ongelukkige is echter volgens prof. Belinfante dat wij naast deze functionele gezagsuitoefening nog restanten hebben van de absolute gezagsuitoefening uit de tijd van Versailles. Daar moeten we vanaf, en hij vond het in dit verband zeer waardevol dat er nu discussies mogelijk zijn over het vervolgingsbeleid van het Openbaar ministerie en dat er een onderzoek aan de gang is naar de normen van de straftoemeting - zaken, die vroeger onaantastbaar leken."

Op, trekt op

Onder deze titel werd in *Propria Cures* van 23 september het onderstaand artikel-tje opgenomen, wij nemen het maar in zijn geheel over omdat de "zin" er anders geheel en al af zou gaan;

" Loop ik op straat en wie kom ik daar anders tegen dan de hoofdredacteur van het Humanistisch Verbond, die zich onhandig verbergt achter een sigaar. Nadat ik hem keurig gegroet heb vraagt hij mij of ik in 2000 woorden wil uiteenzetten waarom ik geen lid ben van het Humanistisch Verbond. Uit een dikke portefeuille neemt hij een biljet van 100 gulden en staart mij afwachterend aan. Ik slik en aarzel, en vertel hem tenslotte bedroefd dat ik het niet weet, ik heb niets tegen het Humanistisch Verbond. Dat valt hem rauw op het lijf, hij aarzelt even of hij boos zal worden, maar wordt dan toch maar liever verdrietig.

Het valt tegen, vertelt hij mij, dat ik nog geen kritiek op het Humanistisch Verbond heb. Maar ik ben nog jong, en wat niet is kan komen. Het feit dat ik redaktielid ben van *Propria Cures* geeft hem de moed dat ik er wel in zal slagen op een duidelijke kritische manier uit de hoek te komen.

Prompt valt me iets in. "Ik heb iets", zeg ik tegen hem. Het honderdje ritselt opgewonden. "Het vervelende van het Humanistisch Verbond is dat je er bezwaar tegen moet hebben". Het honderdje wordt met afgemeten gebaren weer in de portefeuille opgeborgen, en de heer Lips begeeft zich met afgemeten staptjes op weg.

"Ik ben tegen het Humanistisch Verbond omdat ik er niets kwaads over kan zeggen", probeer ik nog. Maar hij draait zich niet meer om.

Zijn er lezers die mij helpen kunnen aan bezwaren tegen en slechte ervaringen met het Humanistisch Verbond? Schrijf ze me dan alstublieft.

God zal u belonen.

Mening

In Vrij Nederland van 30 september had Jan Rogier een gesprek met drs. J.B.W. Polak, die vijf jaar geleden uitgever werd en vervolgens boekhandelaar en antiquair; zijn uitgeverij is de firma Polak en Van Gennep uit Amsterdam.

Op een gegeven moment vroeg Jan Rogier de heer Polak naar zijn mening over het Humanistisch Verbond.

" Noem je jezelf ook humanist?"

" Als je het Humanistisch Verbond bedoelt, daar sta ik volstrekt afwijzend tegenover. Dat noem ik een kerk zonder god. Een slappe en verwaterde boel, een onderonsje van een selecte groep en veel te veel geschermd met titels. Een en al zelfgenoegzaamheid. Van die mensen gaat totaal geen progressief appel meer uit. Ik ben er geen lid van en zal het ook niet worden".

" Ben je niet bang voor een ideologisch vacuüm, als niet alleen de kerken maar ook het Humanistisch Verbond verstek laten gaan en de massa niet meer boeien?"

" Kwam er maar iets, het is inderdaad bedroevend. Ik voor mij zie veel in het progressieve socialisme, maar het moet niet dogmatisch zijn. Provo vond ik een fris voorbeeld daarvan al ben ik geen absolute aanhanger van alles wat die jongens vertelden. Toch is er toen veel naar boven gekomen. Bij voorbeeld het volstreekte gemis aan een cultuurpolitiek. "

Essays van Huxley

Vrij Nederland van 7 oktober nam een boekbespreking op van Julian Huxley's werk: "Essays van een humanist"; wij citeren uit dit artikel:

" Stel dat de mensen al hun verouderde denkbeelden op zij zouden zetten en voortaan, voor al hun handelingen, uit zouden gaan van de noodzakelijke evolutie van de menselijke soort, dan zou de wereld er anders en beslist ook beter uitzien. Dat is de teneur van "Essays van een Humanist", opstellen van de wereldberoemde bioloog en ex-directeur van de Unesco, Julian Huxley.

Het kan best zijn dat Huxley gelijk heeft. Maar daarmee is natuurlijk niet gezegd, dat alle misstanden in de wereld aan gebrek aan inzicht in het evolutie-proces te wijten zijn. En aangezien Huxley deze suggestie wel wekt, kenmerkt zijn prediking van een "evolutionair humanisme" zich nog al eens door de naïveteit van de wereldverbeteraar, die de hele scala van bestaande ongerechtigheden interpreteert in het licht van zijn eigen, exclusieve normenstelsel. "

Katholieke filmkeuring exit

Het Dagblad van Coevorden van 22 september publiceerde, naast vele andere bladen overigens, het bericht dat de Katholieke Filmkeuring gaat verdwijnen:

" De katholieke keuring van films, die werd verricht door de KFC (Katholieke Film Centrale) gaat per 1 oktober verdwijnen. Het besluit tot liquidatie, dat werd genomen op de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor Gemeenschappelijke Filmkeuring op Katholieke Grondslag, was uitsluitend gebaseerd op financiële overwegingen. Het aantal gemeenten, dat bij de vereniging was aangesloten, is geleidelijk teruggelopen van 120 tot 70, hetgeen tot gevolg had, dat de inkomsten geleidelijk waren gedaald van 69.000 tot 30.000 gulden, terwijl daarentegen de uitgaven van de keuring gestegen zijn.

In plaats van de KFC zal er nu een bureau filmvoorlichting en filmdocumentatie worden opgericht. Dit bureau krijgt tot taak "het geven van filmvoorlichting en -documentatie vanuit christelijk-humanistisch zicht". "

Men kan zich natuurlijk wel afvragen wat men hier onder "christelijk-humanistisch verstaat.....

Nijmegen in veertien jaar ruimdenkend geworden

In het Nijmeegse Dagblad van 21 september kwam een verslag voor van een Gemeenteraadsvergadering te Nijmegen, waar het P.v.d.A.lid van Urk afscheid nam en van die gelegenheid gebruik maakte om frappante voorbeelden te noemen van de veranderde mentaliteit van de stad Nijmegen.

Voor ons is deze herinnering van belang:

" De heer Van Urk herinnerde eraan, dat in de eerste raadsvergadering die hij in 1953 meemaakte zwaar gedebatteerd werd over subsidieverlening aan Humanitas. Drie weken geleden daarentegen, toen aan de Nijmeegse gemeenteraad een voorstel werd neergelegd om medewerking te verlenen aan de bouw van een Humanistisch bejaardentehuis op de Dukenburg, was dat slechts een hamerstuk. "

Zijn tweede voorbeeld over "gemengd zwemmen" willen we u ook niet onthouden:

" Nog geen maand geleden nam de Nijmeegse gemeenteraad het voorstel aan tot het bouwen van een zwembad in Nijmegen-west. Behalve over de financiële kant van de zaak werd slechts vrees vernomen over de te kleine afmetingen van de ligweide.

Wie dit aanhoorde, kan zich nauwelijks voorstellen hoe de kwestie van het gemengd zonnebaden in 1953 de gemoederen in de Nijmeegse raad in beroering bracht. Zozeer zelfs, dat een raadslid eens het woord vroeg om met verontwaardiging de aantijging van zich af te werpen, dat hij gezegd zou hebben daarvan een voorstander te zijn. En verder dan een proef met gezinsbaden en gemengd oeververkeer durfde de raad toen ook niet te gaan. "

Bisdom Den Bosch: nieuwe overleg-organen

" In het bisdom Den Bosch worden voorbereidingen getroffen om te komen tot de samenstelling van twee belangrijke organen van overleg: een diocesane pastorale raad en een diocesane priestererraad. Verder zal de bisschop, mgr. Bluysen, om het contact met de geestelijkheid in het bisdom te versterken, binnenkort beginnen met het bezoeken van een aantal dekenale priesterbijeenkomsten. Het organiseren van deze samenkomsten, was een der meest gewaardeerde initiatieven van zijn voorganger, mgr. Bekkers. Het was mgr. Bluysen tot nog toe niet mogelijk dit initiatief voort te zetten. "

De diocesane pastorale raad echter kan uitgebreid worden:

" Om een bepaalde niet of onvoldoende vertegenwoordigde groep van personen zo mogelijk aan te vullen kan de bisschop maximaal tien katholieken op persoonlijke titel voor het lidmaatschap van de raad uitnodigen. Tenslotte zal de bisschop contact opnemen met de geëigende organen der andere kerken, de joodse gemeenschap en het Humanistisch Verbond om hun te vragen een vertegenwoordiger uit hun midden aan te wijzen als waarnemer en gesprekspartner. Hun taak en aandeel in het werk van de raad zal met de vertegenwoordigers zelf in onderling overleg worden overeengekomen. "

Aldus lazen wij in De Volkskrant van 21 september.

's Zondags weer voor de radio

Vrijwel alle bladen namen het volgende bericht in hun kolommen op:

" Met ingang van 1 oktober aanstaande zal het Humanistisch Verbond weer gaan uitzenden op zondagmorgen van 09.45 uur tot 10.00 uur, aansluitend op het programma van de VARA "Weer of geen weer". Vanaf 1948 had het Humanistisch Verbond gastvrijheid bij de VARA. Op ditzelfde tijdstip. Volgens luisteronderzoekingen lag het aantal luisteraars rond de 200.000. In oktober 1966 kreeg het Humanistisch Verbond eigen zendtijd toegewezen en verhuisde toen naar de maandagavond. 't Wekelijkse zondagochtendprogramma van het Humanistisch Verbond wordt hervat met een lezing door prof. dr. J.P. van Praag. De maandaguitzendingen vervallen. "

Dit stond in "Het nieuwe land" (Zwolle) van 29 september.

Lachertje in Hilversum

Hoewel vele kranten nog steeds de fout maken onze activiteiten te verwarren met die van de HIRO (Humanitaire en Idealistische Radio Omroep) zullen wij niet aan de gang blijven u hiermee lastig te vallen. Maar wat Het Vaderland van 4 oktober noemde: "een lachertje in Hilversum", moet ons toch nog even van het hart:

" Eén van de, in juli, met een eigen zendmachtiging bedeelde mini-omroepen, de HIRO, blijkt niet in staat te zijn de haar toekomende zendtijd te vullen. Zaterdag zou de HIRO (Humanitaire en Idealistische Radio Omroep) voor het eerst gedurende een half uur via Hilversum II te horen zijn. De HIRO heeft het halve uur echter teruggegeven aan de NRU. Ook de radiozendtijd voor de volgende week laat de HIRO vervallen. Secretaresse mevrouw van Houweninge-Everts: "We zijn nog niet klaar. Er moet nog veel voorbereidend werk worden verricht". De HIRO hoopt haar eerste radiouitzending te kunnen waarmaken op zaterdag 21 oktober en haar eerste tv-uitzending op 17 oktober. "

Nog een vergissing

Een andere vergissing lijkt toch ook wel even de moeite van het navertellen waard, al was het alleen maar omdat men ons Verbond nog nimmer heeft verward met een organisatie die zich met geldzaken bezighoudt... Volgens het Dagblad van het Oosten van 29 september sprak Ir. J. Koning te Delden voor leden van de Humanistische Kring Twente onder meer over het feit "dat het publiek zijn zilvergeld zal vasthouden, omdat de zilverprijs zal stijgen"... Aan het slot van het artikel echter staat te lezen dat deze heer gesproken heeft voor de Humismatische Kring Twente...

Activiteiten van gemeenschappen

Vooral de provinciale bladen besteden de laatste tijd niet zelden uitgebreid aandacht aan activiteiten van de diverse gemeenschappen van het Verbond. Zo besprak het Arnhemse Dagblad van 28 september een voordrachtenserie over Beroepsethiek te Arnhem gehouden:

" Een advocate, een medicus, een leraar-pedagoog, een journalist en een huisvrouw hebben gisteren voor de gemeenschap Arnhem van het Humanistisch Verbond hun visie gegeven over "Beroepsethiek", geprojecteerd op hun eigen

professie. Het forum stond onder voorzitterschap van de heer G.J. den Besten.

Mr. E. de Vries Robbé-van Tricht bracht op juridisch gebied onder meer naar voren, dat een advocaat nimmer een zaak zal verdedigen, die hij in gemede niet rechtvaardig vindt.

De heer W. Boissevain zei o.a. dat veranderen van arts altijd beter in overleg kan gebeuren met de arts waaraan men het eerst zijn vertrouwen heeft geschonken. Hierbij speelt zowel het vertrouwen als het fatsoen een grote rol, aldus de medicus, die naast de ethiek van de artsen ook sprak over een "patiëntenethiek".

De leraar-pedagoog, de heer Dr. H. Bongers, stelde dat de leraar de leerlingen altijd in hun menselijke waardigheid moet laten. De journalist W.K. van Loon zei over de kunstkritiek, dat deze nimmer objectief kan zijn, daar het ondergaan van kunst altijd een persoonlijke beleving is. Daarnaast speelt de evolutie van de normen een grote rol.

Mevr. M. Mathes-Endt tenslotte zei- als huisvrouw -dat zij met de ethiek rekening wilde houden met de ethiek van andere beroepen. Zij wees op de noodzaak voor de huisvrouw in haar rol van moeder zeer voorzichtig te zijn met het uitdragen van de problemen rond haar kinderen.

Ardi Arnhem. "

Almelo

De Twentsche Courant van 28 september versloeg een lezing van Prof.dr. Garnt Stuiveling over "Buitenkerkelijkheid en humanisme":

" Prof. Stuiveling wees erop dat de volkstellingen in de laatste decennia telkens een stijgend aantal buitenkerkelijken te zien geeft. Licht dit percentage nu nog tegen de 19 pct, prof. Stuiveling zei te verwachten dat het in 1970 bij de eerstkomende volkstelling wel rond de 25 pct zou komen te liggen.

Vooraf de televisie betekent een voortdurende aanslag op vastgeroeste levensgewoonten en opvattingen, aldus prof. Stuiveling, die er verder op wees dat men door middel van de televisie de wereld open legt. Men krijgt op deze wijze contact met bevolkingen, die vroeger tot de periferie van de wereld behoorden, zei hij.

"De overwegend protestantse cultuur is in Nederland dan ook onherroepelijk voorbij" zo zei de heer Stuiveling, die Nederland wat godsdienstige gezindheid betreft gemakshalve steeds indeelde in drie grote groepen, namelijk katholieken (40 pct), protestanten (40 pct) en buitenkerkelijken (20 pct). Verstedelijking en onderwijs zouden volgens de heer Stuiveling twee factoren zijn, die de buitenkerkelijkheid bevorderen. "Ook de geestelijke dictatuur van de kleine dorpen vermindert door de grotere openheid in de wereld" merkte de heer Stuiveling op."

Amersfoort

De Amersfoortsche Courant van 28 september wijdde aandacht aan een debat-avond in Huize Randebroek over de kwestie van het Midden-Oosten, waarbij het standpunt der Joden werd belicht door mr. Th.Ph. van Raalte, bestuurslid van de Nederlandse Zionistenbond, dat van de Arabische landen door de heer G. A. Bashir, directeur van het instituut voor de studie van de Islam en Pakistani van geboorte.

" De heer Bashir noemde de kwestie van de vluchtelingen het kernprobleem. "Laat Israël iedere Arabier die gevlucht is weer laten terugkeren, voor de Arabische landen is dan de hele kwestie afgedaan", zo meende hij. Voorts zei hij, dat de Joden maar eens op moesten houden in tegenstellingen te praten ten aanzien van Joden en Arabieren: "Joden zijn zelf Arabieren, net als de Arabieren stammen zij af van Abraham".

De heer Bashir verklaarde voorts dat ieder volk, dus ook het Joodse, recht heeft op een eigen identiteit, en zich als volk ergens mag vestigen, "maar alleen daar waar plaats voor hen is. Ze moeten daarbij geen ander volk wegduwen" aldus de heer Bashir.

Mr. Van Raalte was van mening dat de Arabische landen het vluchtelingenprobleem bewust in stand hadden gehouden. "En nu kan men Israël niet verwijten in vier maanden niet opgelost te hebben, waaraan de Arabische landen in 19 jaar niets gedaan hebben", aldus de heer Van Raalte.

Op de vraag of Israël zich zou kunnen ontwikkelen tot een confederatie van Joden en Arabieren antwoordde de heer Van Raalte: "Voorlopig is dat een droom. Men zal daarvoor eerst het onderwijsstelsel in de Arabische landen moeten herzien, door te stoppen met het infecteren van de leerlingen met jodenhaat".

Hij was voorts van mening dat, als het vluchtelingenprobleem de oorzaak was voor de grote wrijving in het Midden-Oosten, de Arabische landen moeilijk Israël een verwijt kan maken van het bestaan van vluchtelingen omdat zij vluchtelingen werden door de Arabische oorlogsvoeringen. "

Geen subsidie

Het Vrije Volk van 4 oktober publiceerde dit bericht:

" Het Humanistisch Verbond heeft opnieuw een tevergeefs beroep op het Utrechtse gemeentebestuur gedaan om een subsidie voor de geestelijke vorming van jongeren in militaire dienst.

In een voordracht aan de raad wijzen B. en W. van Utrecht erop, dat de raad jaren het standpunt heeft gehuldigd dat ter ondersteuning van het werk onder de militairen alleen in Utrecht gevestigde instellingen in aanmerking komen.

"Voor het doel, dat het Humanistisch Verbond nastreeft - een andere activiteit dan het exploiteren van militaire tehuizen - werd dan ook nimmer financiële steun verstrekt", aldus B. en W.

Zij voegen eraan toe: "Alhoewel wij voor de uitnemende arbeid van het Verbond veel waardering hebben, menen wij, dat er zich geen nieuwe omstandigheden hebben voorgedaan, die aanleiding zouden kunnen zijn om de tot nu toe gevolgde gedragslijn te wijzigen". "

Is sex overal?

Bijna alle dagbladen schreven er over dat de film van Brusse "Sex is overal" alleen onder bepaalde voorwaarden mag worden vertoond; dit berichtje stond in de Amersfoortsche Courant van 20 september:

" In een brief aan de verenigde hoofden van de protestants-christelijke en de rooms-katholieke geestelijke verzorging alsmede aan de hoofdredacteur voor de humanistische geestelijke verzorging heeft de minister van defensie gevraagd de film "Sex is overal" op proef van een half jaar te draaien in de vormingscentra.

De minister acht het produkt van Kees Brusse minder geslaagd voor vertoning in de grote bioscoopzalen van de legerplaatsen. Naar zijn mening zou de discussie, die de film beoogt uit te lokken, het beste tot stand komen als zij voor kleinere groepen militairen wordt gedraaid en er daarna onder deskundige leiding over wordt gepraat. "

De kelder in

Volgens de Haagsche Courant van 14 september zijn de Haagse H.J.G. leden de kelder in gegaan:

" Met een "stuif-in" wijdt de Humanistische Jongerengroep zaterdagavond haar nieuwe kelderzaaltje aan de Hengelolaan in. Door deze nieuwe clubruimte kunnen de activiteiten belangrijk worden uitgebreid. Het ligt in de bedoeling 's woensdags en 's zondags discussieavonden te houden. Op vrijdagavond kunnen de leden elkaar op de soos ontmoeten en op zaterdagavond wordt in het kelderzaaltje gedanst. "

Nogmaals: Jezus van Nazareth

Nog steeds komen er besprekingen binnen over de uitgave van het Bureau Hoofdraadsman te Driebergen: "Jezus van Nazareth".

Wij citeren uit een recensie van de heer H.J. Diekerhof in Vrij Nederland van 7 oktober:

" Lips heeft wel gelijk als hij het voorwoord begint met: "Dit is een eigenaardig boekje", omdat hier zo uiteenlopende meningen over de centrale figuur van het christelijk geloof zijn bijeengebracht. Meer dan "eigenaardig" is het een boekje dat dringt tot antwoord op Jezus' eigen vraag: "Wat dunkt u van de Christus?". Hoofdraadsman Lips verdient de lof, dat hij negentienjarige militairen en anderen - althans dat hoopt hij - deze vraag voorlegt en dat hij als humanist, deze vraag niet ontwijkt. Integendeel hij wil ook ten opzichte van Jezus van Nazareth "inspireren om tot eigen opvattingen en eigen meningen te komen". Deze formulering zal niet alle christenen bevallen. Het zij zo, dit is zijn goed recht. Zoals het het goed recht geweest zou zijn van de protestantse en rooms-katholieke geestelijke verzorging andere woorden te kiezen. Zover is het echter niet gekomen.

Het boekje is uitgegeven door de hoofdraadsman en niet mede door zijn kollega's hoofdpredikanten en hoofdaalmoezeniers die de geestelijke verzorging van militairen behartigen.

Jammer eigenlijk. Misschien toch nog een gebrek aan samenwerking óf een teveel aan paternalisme."